

Jan Koopman: 'Ons advies is om Soriale in de groeifase preventief in te zetten.'

A man with short grey hair, wearing a light blue button-down shirt and dark blue jeans, stands in a field of young green plants. He has his hands on his hips and is smiling. The background shows a dense line of trees under a blue sky with white clouds.

Jan Koopman: 'Met Soriale staan boomkwekers sterk tegen schimmels'

Mchtig en krachtig middel met brede werking

Sinds 4 mei beschikken siertelers over een nieuw, breedwerkend fungicide. Soriale is een systemisch middel met meervoudige werking, dat schimmels bestrijdt en de natuurlijke afweer van de plant activeert. Technisch adviseur en crop manager Jan Koopman van BASF is er blij mee. 'Met Soriale staan boomkwekers sterk tegen schimmels, zowel boven- als ondergronds en in zowel bedekte als onbedekte teelten. Het wordt goed opgenomen door het gewas en verspreidt zich naar alle plantendelen.'

Auteur: Jan van Staalduinen

Wat Soriale zo aantrekkelijk maakt voor de boomkwekerij, is zijn systemische, brede werkingsspectrum tegen uiteenlopende schimmels, met name oömyceten en ascomyceten. Vanwege zijn gunstige eigenschappen is het ook toegelaten in grondwaterbeschermingsgebieden en telt het niet mee in de hoeveelheid toegepaste actieve stof voor het PlanetProof-keurmerk.

Bestrijding en natuurlijke afweer

Soriale is geformuleerd als een met water mengbaar concentraat (SL) en bevat als werkzame stof kaliumfosfonaten. Het is een combinatie van de twee zouten kaliumwaterstoffosfonaat (KH₂PO₃) en dikaliumfosfonaat (K₂HPO₃). In water vormen beide het feitelijke actieve bestanddeel fosfon- of fosforigzuur (H₃PO₃). Dit bijzondere molecuul werkt zowel direct door schimmelsporen te doden als indirect door activering van het planteigen afweersysteem.

Het helder blauwe, vloeibare concentraat is zeer goed oplosbaar. Na opname door de plant wordt fosfonzuur snel herkend door de plantencellen. Zodra dat gebeurt, beginnen de cellen schimmelremmende stoffen te produceren en zenden ze 'mobilisatiesignalen' uit die andere plantencellen aanzetten om hetzelfde te doen. Eén van de vastgestelde reacties is de aanmaak van specifieke

receptoren binnen de cellen, die snelle herkenning van schimmels mogelijk maken. De geactiveerde cellen maken vervolgens schimmelwerende enzymen aan en vormen een fysieke verdedigingsbarrière, die verdere infectie en ontwikkeling van de schimmel blokkeren.

Last but not least werkt fosfonzuur rechtstreeks op de schimmel door de groei van schimmeldraden te stoppen. Schimmels die de plant (verder) willen binnendringen, worden nu op meerdere manieren belaagd.

Brede werking

Het etiket van dit nieuwe middel vermeldt toelating tegen echte meeldauw, maar het werkingsspectrum is een stuk breder. Technisch adviseur en crop manager boomkwekerij Jan Koopman: 'Soriale is uitgesproken sterk tegen oömyceten, waartoe onder andere valse meeldauw, *Phytophthora* en *Pythium* behoren. Daarnaast werkt het ook tegen onder meer schurft in bijvoorbeeld hardfruit, waar het al drie jaar is toegelaten.' In een proef in hardfruit blijkt een nevenwerking tegen echte meeldauw, zwartvruchtrot (*Stemphylium*) en zelfs bacterievuur. In een nog lopende proef in *Euonymus* bij Compas Agro is tevens een goede werking aangetoond tegen *Botrytis*.

De sterke werking op oömyceten betekent niet dat andere pathogene schimmels veilig zijn voor het middel. Al was het alleen maar vanwege het feit dat Soriale de natuurlijke afweer van planten in de hoogste staat van paraatheid brengt.

Preventieve inzet in groeifase

Het middel wordt goed opgenomen door het gewas, waarna het zich via de interne sapstromen naar alle plantendelen verspreidt. Ook nieuw gevormde gewasdelen profiteren zo nog enige tijd na een behandeling. Dankzij die systemische werking leent het zich bij uitstek voor toepassing in de groeifase van gewassen. 'Ons advies is om Soriale juist in die periode preventief in te zetten', zegt Koopman. 'Bij voorkeur enkele keren achter elkaar, zodat het middel gelegenheid krijgt om zich op te bouwen en te verspreiden in de plant. In de groeifase vindt immers ook automatisch een zekere verdunning plaats. Wacht dus niet totdat er volop ziektesymptomen zichtbaar zijn. De kracht van dit middel schuilt niet in curatieve bestrijding, maar in het stoppen van begin-

nende infecties en in het versnellen van een effectieve, natuurlijke afweer van de plant zelf.'

KUG-toelating

De toelating in (onder andere) de bedekte en onbedekte teelt van boomkwekerijgewassen betreft een uitbreiding van een eerder verleende toelating in andere gewassen via een verkorte procedure zonder aanvullend gewasonderzoek (KUG-toelating).

De technisch adviseur en crop manager legt uit dat er geen specifiek onderzoek heeft plaatsgevonden naar gewasveiligheid in boomkwekerijproducten en vaste planten. Hij is echter niet bezorgd. 'Vroeger werd een variant van dit product, genaamd kaliumfosfiet, in veel hogere concentraties ingezet om de wortelontwikkeling, groei en natuurlijke afweer van gewassen een boost te geven. Voor zover mij bekend, leidde dat nooit tot gewasschade. Deze voormalige toepassing gebeurde onder het mom van bemesting. De feitelijke waarde als meststof was en is echter zeer discutabel. De wetgever heeft daar naar mijn idee terecht een streep door gezet en gesteld dat er een toelating nodig was als gewasbeschermingsmiddel. Voor Soriale kwam die in eerste instantie voor de fruitteelt. Nu kan het ook in de boomkwekerij worden ingezet, zowel binnen als buiten.'

Toepassing en dosering

Soriale mag maximaal zes keer per jaar worden toegepast via een gewasbespuiting. De maximale dosering bedraagt 1,86 l/ha per toepassing. Hulpstoffen zijn niet nodig. Het minimale spuitinterval bedraagt vijf dagen voor bedekte teelten en 17 dagen voor onbedekte teelten. Vanwaar dit opvallende verschil? Koopman: 'Dat hangt weer samen met de KUG-procedure en eerder verleende toelatingen. Voor bedekte teelten lagen er uitgebreide dossiers die een kort interval van vijf dagen rechtvaardigen. Voor onbedekte teelten was dat niet het geval en is bepaald dat het minimale interval 17 dagen bedraagt. Wij hadden graag een iets kortere periode gezien, maar het is niet anders.' Overigens kun je ook bij toepassing om de 17 dagen een sterke planteigen afweer in stand houden. In perioden met een verhoogde ziektedruk zou je voor onbedekte teelten één of twee tussentijdse behandelingen met een ander product kunnen overwegen. 'Het is sowieso aan te raden om Soriale bij hoge schimmeldruk af te wisselen of te combineren

Soriale presteerde uitstekend in een breed opgezette proef, uitgevoerd door Compas Agro in 2022.

Voor een KUG-toelating vindt geen aanvullend gewasonderzoek plaats

met andere fungiciden die een sterke werking hebben op de onderhavige ziekten', zegt Koopman.

Niet in steenfruit

Het fungicide is ook toegelaten in de teelt van vruchtbomen. De producent adviseert echter om het niet te gebruiken in aanplant voor steenfruit (kers, pruim, abrikoos) en veenbes (cranberry). 'Dat heeft te maken met het persistente karakter van het werkzame bestanddeel en met het feit dat er voor deze gewassen nog geen MRL's zijn vastgesteld. In zo'n geval dien je risico's uit de weg te gaan. Het zou heel vervelend zijn als een fruitteler in de problemen komt doordat zijn leverancier van uitgangsmateriaal met de beste bedoeling ons product heeft gebruikt. Laat het dan liever achterwege totdat er duidelijkheid is over eventuele MRL's.'

Proeven

Soriale wordt dit seizoen breed getoetst in

praktijkproeven en demo's bij onder andere Compas Agro, Cultus Crop Research en Delphy (Boskoop). De uitkomsten worden met de praktijk gedeeld tijdens de bekende open dagen van deze instellingen. BASF zal er ook specifiek aandacht aan schenken tijdens de winterpresentaties voor de tussenhandel.

'In 2022 heeft Compas Agro ons product al meegenomen in een breed opgezette veldproef voor valse meeldauwbestrijding in Rosa 'Laxa', zo vult Koopman aan. 'Daarin deed Soriale niet onder voor de beste chemische middelen, en dat door de planteigen afweer snel op het gewenste niveau te krijgen. Bij preventieve inzet in de groeifase is het altijd een machtig en krachtig middel gebleken.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!